

Huvudman

Stockholms kommun
Registrator.utbildning@edu.stockholm.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Smedshagsskolan i Stockholms kommun.

Beslut

Rättelse enligt 26 § förvaltningslagen (2017:900) på grund av skrivfel i beslut angående tillsyn av Smedshagsskolan den 19 juni 2023

Beslutsdokumentet för tillsynsbeslutet daterat den 19 juni 2023 innehöll felaktigheter på grund av skrivfel. På sida 1 och 2 angavs felaktigt att huvudmannen senast den 12 januari 2023 skulle ha vidtagit åtgärder med anledning av Skolinspektionens föreläggande och anmärkning. Rätt uppgift är att huvudmannen senast den 12 januari 2024 ska ha vidtagit åtgärder med anledning av Skolinspektionens föreläggande och anmärkning. Nedan har rättelserna förts in i den löpande texten.

Beslutet om rättelse har fattats den 19 juni 2023 av utredaren Erik Almqvist.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast **fredag den 12 januari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan och utredning om elevers behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stockholms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stockholm kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan om behov av särskilt stöd

Se till att vid minst ett tillfälle under höstterminen 2023 informera alla lärare om skyldigheten att anmäla till rektorn då de befäradar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Information om hur och när denna information getts ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Utredning om behov av särskilt stöd

För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att skyndsamt starta en utredning. Rektorn ska dokumentera för vilka elever sådana anmälningar inkommit till rektorn under perioden 15 augusti till 15 december 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning avseende brister rörande anmälan om kränkande behandling. Stockholm kommun ska senast **fredag den 12 januari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och samråd med elevhälsan vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Vidare avslutas ärendet i de delar som avser ordningsregler, utredning av ordningsstörande beteende, utredning av frånvaro samt disciplinära åtgärder.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:973) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Smedshagsskolan i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Smedshagsskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero samt utredning av frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 10 maj 2023 och 12 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygs kataloger och skolans rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens intervjuer med lärare framgår att det finns elever som trots att läraren befarar att de inte kommer att uppfylla de betygs kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ändå inte anmäls till rektorn. Tre lärare uppger i intervju att det finns cirka 15 elever som de inte anmält eftersom de uppfattat att de elever som redan är anmälda ska prioriteras och fler utredningar inte kommer göras detta läsår. En representant för elevhälsan uppger att det säkert finns elever som inte blivit anmälda. Rektorn säger att hon inte känner igen att det skulle vara så.

I huvudmannens yttrande över protokollet den 30 maj 2023 framhålls att inget beslut om att inte ta emot fler anmälningar om särskilt stöd har fattats i elevhälsan och ingen i elevhälsan känner till att något sådant sagts utan nya ärenden kommer hela tiden in till elevhälsan och dessa hanteras fram till skolavslutningen.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett

nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla till rektorn om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Utredningen visar att alla elever som kan vara i behov av särskilt stöd inte kommer till rektorns kännedom. Vad huvudmannen har uppgett i sitt yttrande den 30 maj 2023 förändrar inte den bedömningen.

Utredning av behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som blivit anmälda till rektorn utifrån att lärare befarat att de ej kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas men där det inte gjorts någon utredning om behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har efterfrågat utredningar för nio elever. För sju av dessa uppger rektorn att det finns utredningar och för två är ingen utredning gjord. I dokumentationen rektorn benämner som utredningar finns brister. Exempelvis framgår det inte i alla fall varför eleven hamnar i svårigheter i skolsituationen eller vilka särskilda stödåtgärder skolan behöver sätta in för eleven. Ett av dokumenten rektorn uppger är dokumentation av en muntlig utredning är en minnesanteckning från ett arbetslag där elevhälsan närvarat. Gällande en elev hänvisar rektorn till en utredning som är gjord 2021-01-18 och ett åtgärdsprogram som avslutats 2021-06-21. Elevens har dock inte uppfyllt betygskriterierna för ämnet svenska som andraspråk vare sig höstterminen 2021 vårterminen 2022 eller höstterminen 2022. För en annan elev som fått betyget F i ämnet matematik tre terminer i följd har det inte heller gjorts någon utredning om behov av särskilt stöd men rektorn har trots detta fattat beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn uppger även att det ur skolans skolplattform inte går att ta ut äldre utredningar. Även lärare i lågstadiet uppger att de anmäler till rektorn de elever de befarar inte kommer att uppnå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas men att återkopplingen uteblir. En lärare säger ”man gör en anmälan men det händer inte något därefter”. Andra lärare bekräftar detta.

I huvudmannens yttrande över protokollet den 30 maj 2023 för rektorn fram att detta inte kan stämma och att rutinen för elevhälsoarbetet är mycket tydligt samt att det är stora insatser som görs och ges till elever. Om ett ärende stannar, är det

oftast på grund av att vårdnadshavare inte godkänner att skolan går vidare med exempelvis en utredning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att starta utredningar om elevers behov av särskilt stöd. Det finns elever som haft F i betyg tre terminer i följd och som lärarna har anmält till rektorn att dessa elever kan vara i behov av särskilt stöd, men trots detta har ingen utredning gjorts. Visserligen genomför skolan utredningar på flertalet elever där det befaras att de inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, men rätten till stöd gäller alla elever och huvudmannen behöver därför säkerställa att alla elever som anmäls till rektorn också utreds. Vad huvudmannen har uppgett i sitt yttrande den 30 maj 2023 angående att skolan har tydliga rutiner förändrar inte den bedömningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stockholms kommun verksamhet vid Smedshagsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om behov av särskilt stöd och utredning av behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Stockholms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framgår att alla verbala kränkningar som sker på skolan inte anmäls till rektorn. Lärare säger i intervju att de inte anmäler alla kränkningar som sker. En lärare säger att hen bara anmäler om det är "en stor grej". En annan lärare säger att hen inte hinner anmäla alla kränkningar men att det viktiga är att hen har en relation till eleverna och att hen pratar med eleverna. Lärare säger också att det är ett tufft klimat, att det sägs många fula ord och att det är svårt att veta om det är en kränkning eller inte. En lärare säger att elever kan säga "håll käften" till varandra men att det inte betyder någonting. Rektorn säger att personalen

inte kan anmäla alla kränkningar som sker. Vidare säger hon att när det sker flera konflikter mellan samma elever samma dag väljer lärarna troligen att göra en enda anmälan. Dock framgår av inskickad dokumentation och i intervjuer lärare, elevhälsa och rektorn att personalen arbetar aktivt med kränkingsanmälningar och det finns ingen personalgrupp som inte anmäler kränkningar. Vidare framgår att skolan arbetar mycket för att förebygga att kränkningar sker. Kuratorn säger i intervju att personalen för mycket samtal om konflikthantering och de kränkningar som sker analyseras varje vecka i elevhälsoteamet samt att effektiva åtgärder sätts in för att minska kränkningar. Av dokumentationen framgår att skolan för att minska kränkningar och konflikter arbetar med materialet Bråka smartare, Mentorer i våldsprevention samt Agera tillsammans.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkningar som sker till rektorn. Alla de verbala kränkningar som sker på skolan anmäls inte och kommer därför inte till rektorns och huvudmannens kännedom. Dock har skolan ett fungerande arbete för kränkingsanmälningar och många anmälningar om kränkande behandling görs, utreds och åtgärder vidtas utifrån analyser som görs.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Stockholms kommun verksamhet vid Smedshagsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Utredningen visar att skolan i flera delar har ett fungerande arbete för att motverka kränkande behandling men alla verbala kränkningar anmäls inte. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Stockholms kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar samt samråd med elevhälsan vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsa framgår att lärarna ger extra anpassningar till de elever som har behov av det. Flera lärare uppger att tvålärarskapet skolan har ger goda möjligheter att ge elever stöd en till en. Vidare uppger de att skolan har god tillgång till grupprum, utrustning och digitala verktyg. En lärare uppger dock att de i hans klass inte är två lärare vilket för hen gör det svårt att ge eleverna de extra anpassningar de skulle behöva. Rektorn uppger att det i den aktuella klassen finns en resursperson.

Vidare framgår av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn att det sker samråd med elevhälsan när det görs utredningar om behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. (Skollagen 3 kap. 7 §.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler, disciplinära åtgärder samt utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsa och rektorn framgår att skolan har ordningsregler. Lärare berättar i intervju att de på arbetsplatsträffar haft tillfällen då de gått igenom och uppdaterat ordningsreglerna. Rektorn berättar i intervju att eleverna görs delaktiga i utarbetande och uppföljning genom bland annat klassråd och elevråd.

Av intervju med rektorn framgår att utredningar görs för de elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Det framgår även att detta sker i samråd med elevens vårdnadshavare och att det sätts in åtgärder för att komma tillrätta med elevens beteende.

Vidare framgår av intervjuer med lärare och rektorn att skolan använder sig av kvarsittning. Denna ligger på en fast tid varje vecka och det är en lärare eller en biträdande rektor som ansvarar för undervisningen vilka även dokumenterar vilka elever som varit närvarade. Av dokumentstudier Skolinspektionen gjort framgår att rektorn under innevarande termin fattat beslut om både skriftlig varning och avstängning. För de elever som skolan vidtagit dessa disciplinära åtgärder har rektorn även genomfört utredningar om ordningsstörande beteende. Dessa elever har erbjudits kompensation för den undervisning som de har missat.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. (5 kap. 5 §)

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Om en elev stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller en handledare, får en lärare eller rektor i grundskolan besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar. (5 kap. 7 och 8 § skollagen.)

Efter en utredning enligt 5 kap. 9 § första stycket får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut. (5 kap. 11 § skollagen.)

I grundskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad eller om åtgärder enligt 5 kap. 13 § inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Eleven ska erbjudas kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen. (5 kap. 14 § skollagen.)

Ett beslut enligt 5 kap. 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. (5 kap. 15 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om längre eller upprepad frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad information och intervju med rektorn framgår att orsakerna till varför en elev har upprepad eller längre frånvaro utreds. Skolan följer kommunens frånvarotrappa men arbetar också aktivt genom att i ett tidigt stadium ringa hem till vårdnadshavare när en elev är frånvarande. Skolan har resurspersonal som arbetar med motiverande samtal med elever med hög frånvaro och skolan har också ett nära samarbete med det skolsociala teamet i kommunen.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Erik Almqvist

Utredare Terese Westin har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Tonny Johansson och utredare Fanny Stenberg medverkat.